[2024] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 110 : 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 668

ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ

(2023 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2221-2222)

09 ਸਤੰਬਰ 2024

[ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ* ਅਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਮਾਮਲਾ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ, ਕਥਿਤ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਕੋਲੇ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਮੰਗੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002-ਐਸ. 50- ਸੰਮਨਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ- ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਦੇ ਲੀਜ਼ ਹੋਲਡ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਕੋਲੇ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। 50 ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ - ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰ. ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ 2 - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਈਡੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ-ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਫੁਟਕਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸਹਿ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ - ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ - ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ:

ਫੈਸਲਾ: ਮੌਜੂਦਾ ਈਸੀਆਈਆਰ ਹੈੱਡਕੁਆਟਰਜ਼ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਯੂਨਿਟ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਈ.ਡੀ. ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 168 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਉਸ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਆਕਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਰੁ. 168 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਵਾਊਚਰ ਰਾਹੀਂ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਢੁਕਵਾਂ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵੀ ਹੈ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵੀ ਹੈ - ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। 50 - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਖੇਚਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ/ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। [ਪਾਰਾ 20-22]

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ:

ਫੈਸਲਾ: ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ - ਪੀਐਮਐਲਏ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਕੋਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ, s ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ 71, ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. - ਐੱਸ. 65 ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ, ਅਟੈਚਮੈਂਟ, ਜ਼ਬਤ, ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, s ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ. 71 ਅਤੇ ਐੱਸ. ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ 65 ਅਤੇ ਐਸ. 4(2) ਅਤੇ ਐੱਸ. 5 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਸਮੇਤ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ. [ਪਰਾ 13]

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 - ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਅਧਿਆਇ XII ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ:

ਫੈਸਲਾ: ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਅਟੈਚਮੈਂਟ, ਅਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨਾ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੱਕ। ਪੀਐਮਐਲਏ ਦਾ 3 ਖੁਦ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ - ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਜੋ ਅਧਿਆਇ XII ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ, ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ/ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ. ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 71 ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ.-ਸਪੁਰਦਗੀ ਕਿ ਸਵੀਪ ਆਫ ਐੱਸ. 160 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਏਗੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਆਇ XII ਸੀਆਰਪੀਸੀ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 160 ਆਉਂਦੀ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪੈਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ. [ਪਾਰਾ 14, 15]

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 ਐੱਸ. 50 ਸੰਮਨਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਐਸ.160/161 ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ। 50 ਪੀਐਮਐਲਏ ਅਤੇ ਐੱਸ. 160/161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.

ਫੈਸਲਾ : ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐੱਸ. 50 ਇੱਕ ਲਿੰਗ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਾ ਕਰੋ, ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਹਨ। 50 ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਅਤੇ ਐੱਸ. 160 ਉਕਤ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਸ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ. 50 ਪੀਐਮਐਲਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਐੱਸ. 48 ਪੀਐਮਐਲਏ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ - ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਯੂ/ਐਸ. 50 ਪੀਐਮਐਲਏ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ. 20(3) ਜਾਂ ਕਲਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 21, ਨਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਐਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 50(4), ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧਿਆਇ XII ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਸਿਵਾਏ ਐਸ. 162 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ. 50 ਪੀਐਮਐਲਏ ਅਤੇ ਐੱਸ. 160/161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਐੱਸ. 50 ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਐੱਸ ਦੇ ਨਾਲ 71 ਪੜ੍ਹਿਆ। ਇਸ ਦੇ 65. [ਪਰਾ 16]

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 - ਐੱਸ. 50 - ਸੰਮਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ 11, 2005 - ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ - ਲੋੜ:

ਆਯੋਜਤ: ਨਿਯਮ 2005 ਦੇ ਆਰ. 11, ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫਾਰਮ V ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ - ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ V ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ, ਅਹੁਦਾ ਅਤੇ ਪਤੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਾਰਮ V ਦੇ ਫੁਟ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੰਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 2005 ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (2005) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ 50, ਇਹ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ s ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ. 160/161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਨਾਲ ਹੀ s ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਕੋਡ ਦੇ 91, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਉੱਤੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ. ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 71 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਐਸ. ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ 65 - ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ (ਫਾਰਮ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਫਰੀਜ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਿਆਦ) ਨਿਯਮ, 2005 [ਪੈਰਾ 17]।
ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002 ਐੱਸ. 50 ਸੰਮਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧੀਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 20(3), ਜੇਕਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਫੈਸਲਾ: ਐਸ. 50 ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਉਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ। 50 - ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 20(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ" ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ - ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ - ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 20(3) ਜਾਂ ਐੱਸ. ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਈਡੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਸਮੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। [ਪਰਾ 19]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [2022] 6 ਐਸਸੀਆਰ 382: (2022) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 929 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਰਾਣਾ ਅਯੂਬ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ [2023] 3 ਐਸਸੀਆਰ 892: (2023) 4 ਐਸਸੀਸੀ 357 - ਹਵਾਲੇ

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2002; ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ (ਫਾਰਮ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਫ੍ਰੀਜ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਧਾਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ) ਨਿਯਮ, 2005; ਪੀਨਲ ਕੋਡ 1860; ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988; ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸੰਮਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ; ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ; ਨਿੱਜੀ ਦਿੱਖ; ਕੋਲੇ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਚੋਰੀ; ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ; ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਾ ਜੁਰਮ; ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ; ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜ਼ਬਤ; ਵੰਡ; ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ; ਖੋਜ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ; ਲਗਾਵ; ਜਾਂਚ; ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ; ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ; ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ; ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ; ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ; ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ.

ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2023 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2221-2222
2021 ਦੇ ਡਬਲਯੂਪੀਸੀਆਰਐਲ ਨੰਬਰ 1808 ਅਤੇ 2021 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਐਮਸੀ ਨੰ. 2442 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 11.03.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐਸ.ਜੀ., ਸੂਰਿਆਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੀ. ਰਾਜੂ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਕਰਨਰਾਇਣਨ, ਡਾ. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਅਦਿਤ ਪੁਜਾਰੀ, ਅਮਿਤ ਭੰਡਾਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਾਜਿਤਾ ਜਾਮਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਿੰਘ ਭੇਸ਼ੀਆ ਸ਼ੁਭਾਂਗ, ਐਮ. ਪਾਂਡੇ, ਉਦਾਦਿਤਿਆ ਬੈਨਰਜੀ, ਜ਼ੋਹੇਬ ਹੁਸੈਨ, ਅੰਨਮ ਵੈਂਕਟੇਸ਼, ਗੁੰਟੂਰ ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ, ਏ.ਕੇ. ਪਾਂਡਾ, ਰਜਤ ਨਾਇਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਸ਼ਾ ਬਾਗਚੀ, ਹਰੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੰਚਿਤ ਗਰਗਾ, ਮਾਧਵ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼ਾਸ਼ਵਤ ਜੈਸਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਥਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਨਿਪੁਨ ਸਕਸੈਨਾ, ਸੰਜੀਵ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਐਡ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਬੇਲਾ ਐਮ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ 2021 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 1808 ਅਤੇ ਸੀਆਰਐਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 11.03.2022 ਦੇ ਕਾਮਨ ਇੰਪੱਗਡ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਐਮ.ਸੀ. 2021 ਦਾ ਨੰਬਰ 2442, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਮੂਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

2. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 1808 ਆਫ਼ 2021 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਰੁਜੀਰਾ ਬੈਨਰਜੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 10.09.2021 ਦੇ ਸੰਮਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 2021 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ - ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। "ਪੀਐਮਐਲਏ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ / ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਭਾਵ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ। ਸੀਆਰਐਲ ਐਮ.ਸੀ. 2021 ਦਾ ਨੰਬਰ 2442 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਰੁਜੀਰਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਆਈਪੀਸੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ 174 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਤੀ 13.09.2021 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 102021 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ।

ਚੀਫ਼ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ (ਸੀ. ਐੱਮ. ਐੱਮ.), ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਤੀ 30.09.2021 ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ/ਆਰ.ਸੀ. ਨੰਬਰ ਆਰਸੀ0102020A0022 ਸੀਬੀਆਈ, ਏਸੀਬੀ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 27.11.2020 ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 120B ਅਤੇ 409 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13(2) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ 13(1)(a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 198ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ"), ਈਸੀਐਲ ਦੇ ਕੁਝ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਨੂਪ ਮਾਜੀ ਉਰਫ਼ ਲਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਈਸਟਰਨ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਈਸੀਐਲ) ਦੇ ਲੀਜ਼ਹੋਲਡ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਕੋਲੇ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਉਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 28.11.2020 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈੱਡ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਿਵ ਯੂਨਿਟ ਵਿਖੇ ਈਸੀਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 17/HIU/2020 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਈਸੀਐਲ ਦੇ ਲੀਜ਼ ਹੋਲਡ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਲੇ ਦੀ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਹਨ/ਸਾਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 1300 ਕਰੋੜ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ - ਈਡੀ ਨੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੂੰ 16.03.2021 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਾਂਕੁਰਾ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਸ਼ੋਕ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੂੰ 03.04.2021 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੋਲਾ ਮਾਫੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈ ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 10000 ਰੁਪਏ ਲਏ ਸਨ। ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਨੂਪ ਮਾਜੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 109 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ 168 ਕਰੋੜ, ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਨੈ ਮਿਸ਼ਰਾ ਸਮੇਤ ਉਸਦੇ ਸਿਆਸੀ ਆਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਲਈ। ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੁ. 168 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਊਚਰ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

5. 22.07.2021 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੰਗੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 03.08.2021 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 04.08.2021 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ 22.07.2021 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 12.08.2021 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਵਿੱਚ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਨੂੰ 04.08.2021 ਨੂੰ ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ 13.08.2021 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਸੰਮਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ/ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਸਮੇਤ

ਸੰਮਨ. ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸੰਮਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮੰਗਦੇ ਹੋਏ 12.08.2021 ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ 18.08.2021 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ 06.09.2021 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ 01.09.2021 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 18.08.2021 ਦੇ ਸੰਮਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿਖੇ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਦਫਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਥਿਤ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਮਿਤੀ 18.08.2021 ਦੇ ਸੰਮਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ 06.09.2021 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ - ਈਡੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 08.09.2021 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 08.09.2021 ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੰਗੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ 21.09.2021 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ 10.09.2021 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਸੰਮਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰਬਰ 1808/2021

6. 13.09.2021 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੀਫ਼ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 190 (1)(a) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਧਾਰਾ 200 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਧਾਰਾ 63(4) ਪੀਐਮਐਲਏ, ਮਿਤੀ 04.08.2021 ਅਤੇ 18.08.2021 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 174 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 18.09.2021 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਨੂੰ 30.09.2021 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। 30.09.2021 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਪੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀ.ਐੱਮ.ਐੱਮ. ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦਿਨ ਲਈ ਛੋਟ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਨੂੰ 12.10.2021 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਸੀ.ਐੱਮ.ਐੱਮ. ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰੁਜੀਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸੀਆਰਐਲ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2021 ਦਾ ਐਮ.ਸੀ ਨੰਬਰ 2442.

7. ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. (ਸੀਆਰਐਲ.) ਨੰਬਰ 1808/2021 ਅਤੇ ਸੀਆਰਐਲ. ਐਮ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 2442/2021 ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

8. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਲੰਮੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

1. ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਸਿਰਫ਼ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਈਡੀ ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ii. ਜਾਂਚ ਦੀ ਖੇਤਰੀਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਜਾਂ ਬਿਮਾਰ, ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ/ਔਰਤਾਂ/ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 50 ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 160 ਅਤੇ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

iii. ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਨਿਰਪੱਖ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
iv. ਸੈਕਸ਼ਨ 4(2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 65 ਪੀਐਮਐਲਏ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪੀਐਮਐਲਏ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹਨ।
v. ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਐਂਡ ਅਦਰਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ 'ਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
vi. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ - ਈਡੀ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾ ਕੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਈਡੀ ਦਾ ਜ਼ੋਨਲ ਦਫ਼ਤਰ ਹੈ।
vii. ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 51 ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਈਡੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ੋਨਲ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
viii. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਕੋਲਕਾਤਾ ਦਾ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ।

_____

1 [2022] 6 ਐਸਸੀਆਰ 382 : (2022) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 929

ix. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਸਿਰਫ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਹਨ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ: -

i. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਈਡੀ ਨੇ ਜ਼ੋਨਲ ਦਫ਼ਤਰ ਬਣਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੈ।
ii. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨਾ ਤਾਂ ਅਸ਼ਲੀਲ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ।
iii. ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 160 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਔਰਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੀਐਮਐਲਏ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।
iv. ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ, ਕੁਰਕੀ, ਜ਼ਬਤ, ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।
v. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

10. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਵੀ. ਰਾਜੂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਈਡੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

ਐਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 160 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਔਰਤਾਂ, ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 91 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 91 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ii. ਧਾਰਾ 160 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਚੈਪਟਰ XII ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

iii. ਈਡੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਧਾਰਾ 50 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 161 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 162 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.

iv. ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਪੀਐਮਐਲਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 160 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 160 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

v. ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ (ਫਾਰਮ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਫ੍ਰੀਜ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਢੰਗ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਧਾਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ) ਨਿਯਮ 205, ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

vi. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

vii. ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 20(3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 50 ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

viii. ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਈਡੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੁਰਮ ਦੀ ਕਮਾਈ 10,000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੈ। 168 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਾਊਚਰ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਗਠਜੋੜ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਣਾ ਅਯੂਬ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗੀ।

---

2 [2023] 3 ਐਸਸੀਆਰ 892 : (2023) 4 ਐਸਸੀਸੀ 357

ix. ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਜੇਕਰ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਦਾ ਹੈ।

x. ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 (2) ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

xi ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਤਲਬ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਈਡੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

xii. ਪੀਐਮਐਲਏ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਲਿੰਗ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੈਸਸ ਓਮੀਸਸ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

11. ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਈਏ, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ:

4. ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ।

(1) ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ 45) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਢੰਗ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ।

5. ਸੰਭਾਲਣਾ। -ਇਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ।

91. ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ।

(1) ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼, ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ, ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ।

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮੰਗ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ-

(ਏ) ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1872 (1872 ਦਾ 1), ਜਾਂ ਬੈਂਕਰਜ਼ ਬੁੱਕਸ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1891 (1891 ਦਾ 13) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 123 ਅਤੇ 124 ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ
(ਬੀ) ਡਾਕ ਜਾਂ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਚਿੱਠੀ, ਪੋਸਟਕਾਰਡ, ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਰਸਲ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ।

160. ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

(1) ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਰਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ [ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਜਾਂ ਸੱਠ-ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਜਾਂ ਔਰਤ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ] ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਪੁਰਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਔਰਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਾਜਬ ਖਰਚੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ:

50. ਸੰਮਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - (1) ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੋਲ, ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 (1908 ਦਾ 5) ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

(ਏ) ਖੋਜ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ;
(ਬੀ) ਕਿਸੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ;
(ਸੀ) ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ;
(ਡੀ) ਹਲਫ਼ਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ;
(ਈ) ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ
(ਐਫ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਜੁਆਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(3) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਅਧੀਨ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ (1860 ਦਾ 45) ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(5) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-

(ਏ) ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ
(ਬੀ) ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ।

51. ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ।

(1) ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ:

(ਏ) ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ;
(ਬੀ) ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ;
(ਸੀ) ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ;
ਅਤੇ
(ਡੀ) ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਪਦੰਡ

63. ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਆਦਿ ਲਈ ਸਜ਼ਾ -

(1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, -

(ਏ) ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਸੀ) ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 50 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਤੇ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼,

ਉਹ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਹਰੇਕ ਅਜਿਹੇ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ (1860 ਦਾ 45) ਦੀ ਧਾਰਾ 174 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ।

65. ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। -ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ, ਕੁਰਕੀ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ।

71. ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਲਈ ਐਕਟ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ।

12. ਪੀਐਮਐਲਏ, 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਧਾਰਾ (ਏ), ਧਾਰਾ (ਐਮ), ਧਾਰਾ (ਐਨ), ਧਾਰਾ (ਓ), ਧਾਰਾ (ਪੀਪੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਡਬਲਯੂ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ ਜਿਸਨੂੰ "ਖੋਜ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਖੋਜ, ਖੋਜ ਜਾਂ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫ੍ਰੀਜ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਢੰਗ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਧਾਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ) ਨਿਯਮ, 2005"। ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ (3) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫਾਰਮ V ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 11 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਨਿਯਮ 11: - ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਫਾਰਮ। - ਸੰਮਨ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫਾਰਮ V ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।"

13. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਕੋਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ, ਕੁਰਕੀ, ਜ਼ਬਤ, ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਹੀ ਉਪਬੰਧ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਢੰਗ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 71 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 65 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਪਰਛਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

14. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 160 ਦੀ ਸਵੀਪ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਤੱਕ ਵਧਾਏਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਉਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖਾਸ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਏ XII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ (ਐਸਈ160 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ) ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੀ 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ECIR ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਹੀ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"456.... 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਅਣਗਿਣਤ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਜਿਸਦੀ ਨੋਟਿਸ ਸਿਰਫ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 48 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ) ਅਤੇ 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1973 ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕੋਡ 2002 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 65 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ,

1973 ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XII ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। 1973 ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XII ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸਦੀ ਘੱਟ ਜਾਂਚ। 2002 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੱਕ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਜੁਰਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 2002 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ, ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ, ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ, ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ, ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ/ਜਾਂਚ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਤੇ ਕੁਰਕੀ ਸਮੇਤ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ। ਦਰਅਸਲ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਫਿਰ 1973 ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਕਿਉਂਕਿ 2002 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ. ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇਸਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

15. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਜੁਰਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨੱਥੀ, ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ, ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ, ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੱਕ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬੰਦ ਹੈ। ਖੁਦ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਜੋ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XII ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ, ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀਐਮਐਲਏ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ PM1 ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

16. ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਇੱਕ ਲਿੰਗ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮਰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 160/161 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਚੈਪਟਰ XII "ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 160 ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਆਇ XII ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਕਤ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੀ.ਐਲ.ਏ.ਐਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਜਾਂਚ" ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਜਾਂ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਸਗੋਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ 50 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਬੂਤ ਹਨ। ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XII ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਪੀਐਮਐਲਏ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 160/161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਸੰਗਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਾਰਾ 50 ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸੈਕਸ਼ਨ 65 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 71 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਗੇ।

17. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ (3) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੰਮਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਯਮ 2005 ਦੇ ਨਿਯਮ 11, ਸੰਮਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੂਚਨ ਲਈ. ਕਿਹਾ ਨਿਯਮ. ਉਕਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ V ਵਿੱਚ ਤਲਬ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ, ਅਹੁਦਾ ਅਤੇ ਪਤਾ, ਬਲਕਿ ਸੰਮਨ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੰਗੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਾਰਮ V ਦੇ ਫੁੱਟ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੰਮਨ ਕੀਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ

ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੰਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ 2005 ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 160/161 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਉੱਤੇ ਪੀਐਮਐਲਏ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਸੈਕਸ਼ਨ 65 ਦੇ ਤਹਿਤ।

18. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ" ਦੇ ਮਿਆਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ, ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ: -

"425. ਦਰਅਸਲ, ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਐਪ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2002 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ।

426 ਤੋਂ 430...

431. 2002 ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਮਨ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਨੋਨੀਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ, ਜੁਰਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸੰਮਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਮਨੀ-ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਜੁਰਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹੀਏ ਤਾਂ, ਜੁਰਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਸੰਮਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਨੋਟਿਸੀ) ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਈਡੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਸਮੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ

ਧਾਰਾ 20 (3) ਜਾਂ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਕਬਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਠੋਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 2002 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 63 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।"

19. ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਪਾਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਉਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਲਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3)। ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 20(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਇਹ "ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ" ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਜਾਂ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਨੋਟਿਸੀ) ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਈਡੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਸਮੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਵਿਜੇ ਮਦਨਲਾਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

20. ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਜੀਓਆਈ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਈਡੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ੋਨਲ ਦਫ਼ਤਰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 51 ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਝੂਠੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਈਡੀ ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਇੱਕ ਸਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੇ ਉਕਤ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਰਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਲਈ ਰੋਕਥਾਮ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਯੂਨਿਟ (ਐਚਆਈਯੂ) ਨੂੰ ਉਕਤ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਈਸੀਆਈਆਰ ਵਾਲਾ ਈਸੀਆਈਆਰ/17/ਐਚਆਈਯੂ/2020 ਐਚਆਈਯੂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਈਡੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ., ਰੌਜ਼ ਐਵੇਨਿਊ ਕੋਰਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਰੁ. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਨੂਪ ਮਾਜੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਆਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ 168 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਰੁਪਏ। 168 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਾਊਚਰ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਜਿਸਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵੀ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵੀ ਹੈ।

21. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਪੀਐਮਐਲਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸੰਮਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 50 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਲਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 63 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 174 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

22. 18.07.2024 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਰੁਜੀਰਾ ਬੈਨਰਜੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਮਿਤੀ 04.02012.2012 ਅਤੇ 2028 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਈਡੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 63 ਪੀਐਮਐਲਏ ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਸੈਕਸ਼ਨ 174 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ ਕੋਰਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਐਮ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 2442 ਆਫ਼ 2021 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 18.09.2021 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 30.09.2021 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਖੇਚਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੁੱਖ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤੇ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

23. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈਆਂ

* ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ)